

Odkaz:

Rozsudek Soudního dvora (pátého senátu) ze dne 19. března 1994, Samenwerkende Elektricitets-Productiebedrijven NV (SEP) proti Komisi Evropských společenství, věc C-36/92 P, Recueil 1994, s. I-1911¹

Klíčová slova:

Hospodářská soutěž – Správní řízení – Rozhodnutí adresované podniku, požadující informace – Potřebné informace – Zásada proporcionality a povinnost členských států dodržovat profesní tajemství

Předmět:

Kasační opravný prostředek podaný proti rozsudku Soudu prvního stupně Evropských společenství ze dne 12. prosince 1991, SEP v. Komise (T-39/90, Recueil, s. II-1497), a směřující ke zrušení tohoto rozsudku

Skutkové okolnosti:

(Část „Skutkové okolnosti“ není převzata.)

Právní otázky:

¹ Návrhem uloženým v kanceláři Soudního dvora dne 12. února 1992 podala SEP podle článku 49 statutu (EHS) Soudního dvora kasační opravný prostředek proti rozsudku Soudu prvního stupně ze dne 12. prosince 1991, SEP v. Komise (T-39/90, Recueil, s. II-1497), v rozsahu, v němž zamítl žalobu podanou SEP a uložil SEP náhradu nákladů řízení.

² Ze zjištění, ke kterým dospěl Soud prvního stupně ve svém rozsudku (body 2 až 9), vyplývá, že:

- SEP je akciovou společností sdružující čtyři veřejně prospěšné nizozemské výrobce elektrické energie. Přibližně 50 % elektrické energie se v Nizozemsku vyrábí ze zemního plynu;
- společnost Nederlandse Gasunie NV (dále jen „Gasunie“) má v Nizozemsku faktický monopol na dodávky zemního plynu. Je z 50 % přímo, či nepřímo vlastněna nizozemským státem. Zásadní rozhodnutí týkající se prodejní politiky Gasunie podléhají schválení ministrem hospodářství;
- dne 16. června 1989 SEP poprvé uzavřela smlouvu o dodávce plynu s jiným dodavatelem než Gasunie, jmenovitě s norským podnikem Statoil (dále jen „smlouva Statoil“);
- v důsledku uzavření smlouvy Statoil se Gasunie dne 9. dubna 1990 dohodla s SEP na pravidlech spolupráce, aby do budoucna předešla jakýmkoli nepředvídaným následkům, které by mohly vyplynout z následného uzavírání smluv o dodávkách zemního plynu mezi SEP a třetími osobami;

---

¹ Jednací jazyk: nizozemština

- poté, co se Komise dozvěděla o uzavření smlouvy Statoil a o jednáních mezi SEP a společností Gasunie o výše uvedených pravidlech spolupráce, zahájila šetření na základě článku 11 nařízení Rady č. 17 ze dne 6. února 1962, prvního nařízení, kterým se provádějí články 85 a 86 Smlouvy o EHS (Úř. věst. 1962, 13, s. 204; dále jen „nařízení č. 17“), aby posoudila slučitelnost dohod nebo jednání ve vzájemné shodě mezi SEP a Gasunie, pokud jde o dodávky zemního plynu, s pravidly Smlouvy o EHS v oblasti hospodářské soutěže, a zejména s článkem 85 této smlouvy;
- dopisem ze dne 6. března 1990 Komise požádala SEP, aby jí poskytla mimo jiné pravidla spolupráce sjednaná se společností Gasunie a smlouvu Statoil. SEP poskytla pravidla spolupráce, nikoliv však smlouvu Statoil;
- poté Komise dne 2. srpna 1990 přijala rozhodnutí v řízení podle čl. 11 odst. 5 nařízení Rady č. 17 (IV/33.539 – SEP/Gasunie), dále jen „napadené rozhodnutí“. Podle tohoto rozhodnutí musí SEP předložit Komisi ve lhůtě 10 dnů smlouvu Statoil i k ní se vážící korespondenci;
- SEP upozornila na důvěrnou povahu smlouvy Statoil. Na argument Komise, že důvěrná povaha této smlouvy neopravňuje k odmítnutí jejího poskytnutí, s ohledem na povinnost zachovávat profesní tajemství, kterou je Komise vázána podle článku 20 nařízení č. 17, společnost SEP odpověděla, že její obavy se týkají především nizozemského státu, neboť článek 10 nařízení č. 17 stanoví, že Komise zašle bez odkladu příslušným orgánům členských států kopie nejdůležitějších dokumentů předložených Komisi.

³ Vzhledem k tomu, že pokusy o smírné urovnání sporu neměly úspěch, podala SEP dne 26. září 1990 žalobu proti výše uvedenému rozhodnutí ze dne 2. srpna 1990, která vedla k napadenému rozsudku.

⁴ Současně s uvedenou žalobou ve věci samé podala SEP návrh na předběžné opatření. Tento návrh byl zamítnut usnesením předsedy Soudu ze dne 21. listopadu 1990, SEP v. Komise (T-39/90 R, Recueil, s. II-649). SEP podala několik kasačních opravných prostředků proti tomuto usnesení. Sama je však vzala zpět, když se Komise zavázala, že žádným způsobem nesdělí obsah smlouvy Statoil orgánům členských států, dokud Soud prvního stupně nerozhodne o žalobě na neplatnost podané společností SEP (usnesení předsedy Soudního dvora ze dne 3. května 1991, C-372/90 P, C-372/90 P-R a C-22/91 P, Recueil, s. I-2043, bod 7).

⁵ Na podporu svého kasačního opravného prostředku se navrhovatelka dovolává osmi důvodů.

⁶ Podle prvního důvodu Soud porušil čl. 11 odst. 1 nařízení č. 17, když vyložil pojem „potřebné informace“, které by mohla Komise požadovat, tak, že pouze znamená, že musí existovat „vzájemná souvislost mezi žádostí o informace a domnělým protiprávním jednáním“.

⁷ Druhý důvod vychází z neexistence správného a dostatečného odůvodnění závěru Soudu, podle kterého Komise neporušila článek 11 nařízení č. 17.

8 Třetí důvod vychází z porušení článku 12 nařízení č. 17, který se týká šetření
v hospodářských odvětvích, tím, že Soud neuznal, že šetření Komise mělo být
založeno na uvedeném článku, přestože Komise výslovně připustila, že její
vyšetřování je zaměřeno na nizozemský trh s plynem.

9 Čtvrtý důvod vychází z porušení článku 190 Smlouvy o založení EHS, spočívajícího
v tom, že Soud prohlásil rozhodnutí Komise ze dne 2. srpna 1990 za dostatečně
odůvodněné.

10 Podle pátého důvodu Soud nesprávně a nedostatečně odůvodnil odmítnutí argumentu
společnosti SEP, podle kterého je sporné rozhodnutí nedostatečně odůvodněno.

11 Šestý důvod vychází z porušení nebo chybného výkladu článku 20 nařízení č. 17.

12 SEP má za to, že odchýlně od toho, jak rozhodl Soud, uvedený článek neobsahuje
zákaz, aby útvar, který od Komise přijal informaci, tuto informaci předal dalším
útvaram. Ochrana, kterou bral Soud v úvahu při svém zjištění, že Komise neporušila
zásadu proporcionality, neexistuje. Podle SEP se tak Soud zbavil veškeré možnosti
správně aplikovat zásadu proporcionality.

13 SEP dodává, aniž by Komise jejímu tvrzení odporovala, že generální ředitelství pro
energetiku ministerstva hospodářství, které se Gasunií zabývá, patří v Nizozemsku
mezi „příslušné orgány“ ohledně záležitostí, jako je tato, které spadají do odvětví
energetiky, že ministerstvo hospodářství pravidelně střídá svůj personál, následkem
čehož se úředníci, kteří jsou pověřeni záležitostmi hospodářské soutěže, náhle ocitají
na jiných ředitelstvích, a že na vyšších úrovních úřední hierarchie dochází ke
koordinaci politiky hospodářské soutěže a energetické politiky.

14 Sedmý důvod vychází z porušení čl. 20 odst. 1 nařízení č. 17.

15 SEP uplatňuje, že se Soud dopustil nesprávného právního posouzení, když uvedené
ustanovení vyložil v tom smyslu, že obsahuje všeobecný zákaz použít informace
získané na základě nařízení č. 17 jinak než pro účely uplatnění článků 85 a 86
Smlouvy. Podle společnosti SEP není tento zákaz tak široký a platí jen pro Komisi.
SEP dodává, že pokud dotyčný příslušný orgán pouze využívá informace získané od
Komise, aniž by přijal opatření proti dotčenému podniku, nepředstavuje to „užití“ ve
smyslu uvedeného ustanovení.

16 Osmý důvod vychází z nedostatečnosti odůvodnění rozsudku Soudu, pokud jde o
závěr, že přijetím napadeného rozhodnutí Komise neporušila zásadu proporcionality.

17 SEP zaprvé kritizuje rozpor, který se podle ní vyskytuje mezi výkladem článku 20 ze
strany Soudu, podle něhož útvar považovaný za příslušný orgán ve smyslu nařízení
č. 17 nemůže předat získané informace jinému útvaru, a tvrzením Soudu, že tyto
informace mohou obíhat, aniž by to působilo problémy, poněvadž jejich příjemce je
nemůže využívat žádným jiným způsobem.

18 Zadruhé SEP nesouhlasí s prohlášením uvedeným v rozsudku, podle kterého se
problém, který byl vznesen v této věci, bude opakovat pokaždé, když se šetření
Komise bude týkat obchodních vztahů mezi soukromým a veřejným podnikem.
Podle SEP se totiž tento problém bude opakovat pokaždé, když příslušný orgán ve
smyslu nařízení č. 17 bude totožný s orgánem, který stanoví politiku dotyčného

veřejného podniku. SEP proto kritizuje zjištění Soudu, že z povinností členských států, vyjádřených obecným a kategorickým způsobem v článku 20, nemůže existovat žádná výjimka.

19 Zatřetí SEP kritizuje chybějící odpověď Soudu na argument, podle kterého byla porušena zásada proporcionality vzhledem k tomu, že Komise okamžitě požadovala smlouvu Statoil, aniž by nejprve položila otázky.

20 Začtvrté má SEP za to, že se Soud neprávem domníval, že její argumentace je založena na nebezpečí, že by nizozemské orgány mohly porušit obchodní tajemství. SEP uvádí, že naopak vždy tvrdila, že jakmile předá smlouvu Statoil Komisi, žádné právní pravidlo nezabrání tomu, aby tato smlouva neskončila v rukách osob, které určují politiku Gasunie.

Pokud jde o prvních pět důvodů

21 Z důvodů uvedených v bodech 21 až 42 stanoviska generálního advokáta musí být první, druhý, třetí, čtvrtý a pátý důvod kasačního opravného prostředku zamítnut jako neopodstatněný.

Pokud jde o šestý, sedmý a osmý důvod

22 Těmito důvody, které je třeba posuzovat dohromady, společnost SEP zpochybňuje závěr Soudu, podle něhož článek 20 nařízení č. 17 poskytuje účinnou ochranu proti nepřiměřené škodě, kterou jí údajně způsobilo napadené rozhodnutí.

23 SEP totiž před Soudem tvrdila (bod 41 rozsudku), že smlouva Statoil má zvlášť důvěrnou povahu a že vzhledem k tomu, že čl. 10 odst. 1 nařízení č. 17 stanoví, že Komise předá kopie „nejdůležitějších dokumentů předložených Komisi“ příslušným orgánům členských států, včetně Nizozemska, by SEP utrpěla škodu v důsledku toho, že osoby, které řídí obchodní politiku Gasunie, jejího hlavního dodavatele plynu, by se mohly prostřednictvím smlouvy Statoil seznámit s obchodními podmínkami, které poskytla společnost Statoil.

24 V odpověď na tento argument Soud rozhodl, že „meze, které členským státům ukládá článek 20 nařízení č. 17, pokud jde jak o vyzrazení, tak o užití informací, které jim jsou předány podle čl. 10 odst. 1 uvedeného nařízení, představují pro [SEP] dostatečnou záruku. Z toho vyplývá, že napadené rozhodnutí, kterým ji Komise žádá o předložení smlouvy Statoil, není spojeno s nepřiměřeným nebezpečím, jehož se [SEP] dovolává, a proto neporušuje zásadu proporcionality“ (bod 60 rozsudku).

25 K odůvodnění svého závěru, že článek 20 představuje dostatečnou záruku, Soud v bodě 55 svého rozsudku uvedl toto:

„Ochrana poskytovaná článkem 20 je dvojitá. Zaprvé odstavec 2 tohoto článku zakazuje vyzrazení informací získaných na základě nařízení č. 17, které spadají pod závazek profesního tajemství. Zadruhé čl. 20 odst. 1 zakazuje užívání informací získaných na základě nařízení č. 17 pro jakékoli jiné účely, než pro které byly vyžádány. Tyto dvě

záruky, které jsou komplementární povahy, jsou určeny k zajištění důvěrnosti informací předávaných členským státům podle čl. 10 odst. 1 nařízení č. 17.“

26 V bodě 56 tak Soud shledal, že tato dvojí ochrana poskytovaná článkem 20 zakazuje národním úředníkům nejen vyzradit obsah smlouvy Statoil, ale i „použit informace v ní obsažené pro účely vymezení obchodní politiky určitých veřejných podniků“.

27 Je třeba připomenout, že podle čl. 20 odst. 2 nesmí příslušné orgány členských států, jejich úředníci a jiní zaměstnanci vyzradit informace získané na základě nařízení č. 17, které spadají pod závazek profesního tajemství (rozsudek ze dne 16. července 1992, Asociación Española de Banca Privada a další, C-67/91, Recueil, s. I-4785, bod 21). Tento zákaz vyzrazení ovšem nezaručuje, že předmětné informace nebudou brány v úvahu orgány, které je obdrží, nebo úředníky, kteří se s nimi seznámí při výkonu svých funkcí.

28 Pokud se týká odstavce 1 téhož článku, podle kterého „[i]nformace získané na základě článků 11, 12, 13 a 14 [nařízení č. 17] smějí být užívány pouze pro účely příslušné žádosti nebo šetření“, Soudní dvůr ve výše uvedeném rozsudku Asociación Española de Banca Privada a další, bod 37, rozhodl, že profesní tajemství vyžaduje, aby orgány, které oprávněně disponují těmito informacemi, je nemohly použít pro jiný účel, než pro který je získaly. Dospěl k závěru (bod 42), že takové informace nemohou orgány členských států použít ani při předběžném vyšetřování, ani za účelem odůvodnění rozhodnutí vydaného na základě předpisů práva hospodářské soutěže.

29 Tato procesní záruka poskytnutá podnikům ovšem nemůže zacházet tak daleko, že by bylo od vnitrostátních orgánů vyžadováno, aby předané informace fakticky opomíjely. Soudní dvůr tudíž v uvedeném rozsudku rovněž konstatoval, že orgány členských států nejsou povinny přehlížet informace jim poskytnuté, a trpět tak „akutní ztrátou paměti“; tyto informace představují indicie, které mohou popřípadě odůvodnit zahájení vnitrostátního řízení (bod 39).

30 V projednávané věci by omezení uložené v čl. 20 odst. 1 ohledně použití získaných informací nemohlo zabránit nevratným důsledkům vyplývajícím ze skutečnosti, že dodavatel – nebo jeho nadřízený orgán – je obeznámen s obchodními podmínkami, které jeho zákazníkovi poskytl konkurenční dodavatel. V projednávané věci by tak od nizozemských orgánů a úředníků, kteří se oprávněně seznámili se smlouvou Statoil předanou Komisí, nebylo možné účinně vyžadovat, aby žádným způsobem nebrali zřetel na podmínky, které společnost Statoil poskytla společnosti SEP, pokud by případně měli vymezit obchodní politiku Gasunie.

31 Článek 20, ať už jde o kterýkoliv odstavec, proto v rozporu s tím, jak rozhodl Soud prvního stupně, nebrání, aby uvedené informace byly využity v souvislosti s vymezením obchodní politiky Gasunie, následkem čehož by společnost SEP mohla být poškozena. Tento článek tedy společnosti SEP neposkytuje účinnou ochranu.

32 Z tohoto důvodu Soud prvního stupně při výkladu článku 20 porušil právo Společenství.

33 Z toho nutně nevyplývá, že kasační opravný prostředek musí být přijat. Jak totiž rozhodl Soudní dvůr v rozsudku ze dne 9. června 1992, Lestelle v. Komise (C-30/91-

P, Recueil, s. I-3755, bod 28), pokud důvody rozsudku Soudu prvního stupně odhalují porušení práva Společenství, avšak jeho výrok se zdá být opodstatněn z jiných právních důvodů, musí být kasační opravný prostředek zamítnut.

34 Ve svém kasačním opravném prostředku navrhovatelka nesprávně předpokládá, že článek 10 nařízení č. 17, podle kterého „Komise zašle bez odkladu [...] příslušným orgánům členských států [kopie] nejdůležitějších dokumentů předložených Komisi [...]“, zavazuje Komisi automaticky předat smlouvu Statoil nizozemským orgánům.

35 Nejprve je třeba zdůraznit, že samotné znění článku 10 dává Komisi pravomoc určit, které dokumenty jsou nejdůležitější, za účelem jejich předání orgánům členských států.

36 Dále pak čl. 10 odst. 1 musí být vykládán ve světle obecné zásady práva podniků na ochranu jejich obchodního tajemství, zásady, která je vyjádřena v článku 214 Smlouvy a v různých ustanoveních nařízení č. 17, jako je čl. 19 odst. 3, čl. 20 odst. 2 a čl. 21 odst. 2 (viz rozsudek ze dne 24. června 1986, AKZO Chemie v. Komise, 53/85, Recueil, s. 1965, bod 28).

37 V případech, jako je tento, kdy se podnik před Komisí výslovně dovolává důvěrné povahy určitého dokumentu ve vztahu k příslušným vnitrostátním orgánům, z důvodu, že obsahuje obchodní tajemství, a kdy tato námitka není irelevantní, může výše uvedená obecná zásada ochrany obchodního tajemství omezit povinnost Komise podle čl. 10 odst. 1 předat dotyčný dokument příslušným vnitrostátním orgánům.

38 Je třeba připomenout, že ve sporu mezi Komisí a podnikem, který se týkal toho, že Komise předala třetí osobě, která podala stížnost, dokumenty, o nichž podnik tvrdil, že jsou důvěrné povahy, Soudní dvůr rozhodl, že je věcí Komise, aby posoudila, zda konkrétní dokument obsahuje obchodní tajemství, či nikoli. Poté, co dá podniku příležitost uplatnit jeho stanovisko, je Komise povinna vydat v této otázce řádně odůvodněné rozhodnutí, s kterým musí být podnik seznámen. Vzhledem k mimořádně vážné škodě, která by mohla vzniknout, pokud by byly dokumenty neoprávněně poskytnuty konkurentovi, musí dát Komise předtím, než své rozhodnutí vykoná, dotyčnému podniku možnost předložit věc Soudnímu dvoru, aby přezkoumal provedená posouzení a zabránil poskytnutí dokumentů (výše uvedený rozsudek AKZO Chemie v. Komise, bod 29).

39 V projednávaném případě obdobné úvahy vyžadují, aby Komise, pokud si přeje předat dokument příslušným vnitrostátním orgánům navzdory tvrzení, že za zvláštních okolností této věci je uvedený dokument ve vztahu k dotyčným orgánům důvěrný, vydala řádně odůvodněné rozhodnutí, které je způsobilé být předmětem soudního přezkumu prostřednictvím žaloby na neplatnost.

40 V rámci žaloby na neplatnost směřující proti takovému rozhodnutí by SEP mohla případně uplatnit právo na ochranu svých obchodních tajemství.

41 Z toho vyplývá, že povinnost předložit smlouvu Statoil, kterou společnost SEP uložilo napadené rozhodnutí, nutně neznamená, že tato smlouva může být předána nizozemským orgánům.

- 42 Bez ohledu na právně chybné odůvodnění proto napadený rozsudek správně zamítl žalobní důvod vycházející z porušení zásady proporcionality.
- 43 Z předcházejících úvah vyplývá, že kasační opravný prostředek musí být zamítnut v plném rozsahu.

K nákladům řízení

- 44 Podle čl. 69 odst. 2 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že se kasační opravný prostředek zamítá, by navrhovatelka měla nést náklady řízení v plném rozsahu. Jelikož však přezkum napadeného rozsudku odhalil existenci nesprávného právního posouzení, jehož se navrhovatelka dovolávala ve svém kasačním opravném prostředku, je třeba podle čl. 69 odst. 3 rozhodnout, že každá účastnice řízení ponese vlastní náklady.

Z těchto důvodů

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát)

rozhodl takto:

- 1) **Kasační opravný prostředek se zamítá.**
- 2) **Každá účastnice řízení ponese vlastní náklady řízení.**